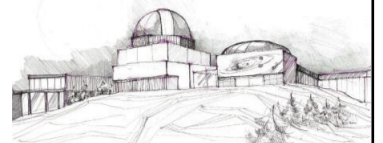

PATRZĄC W NIEBO

Rozmaitości ASTRONOMICZNE

Wiadomości ze świata nauki i techniki

Doniesienia z CERN ESA NASA

www.cwint.plwww.facebook.com/cwintpoland

Nr (252) 41/2020

Planeta Mars: książka życia Hieronima Hurnika

Kolejna tak spektakularna opozycja Marsa – jak obecna – nastąpi dopiero za kilkanaście lat. W przeciwieństwie do opozycji sprzed dwóch lat, obserwacjom Marsa sprzyjają zarówno wysokie w naszych szerokościach położenie na niebie oraz brak burz piaskowych na jego powierzchni. Nim do Czerwonej Planety dotrą kolejne łaziki i roboty zachęcamy do wyjątkowej lektury. Specjalnie na tegoroczną opozycję zachowaliśmy w internetowej księgarni Uranii ostatnie egzemplarze monografii Profesora Hieronima Hurnika pt. „Planeta Mars”.

Właśnie minęło 101 lat od daty 6 października 1919 roku, dnia urodzin Hieronima Hurnika, ale też już 5 lat od 9 października 2016 r., dnia kiedy Pan Profesor zmarł. Nietrudno wyliczyć, że to 96 lat niezwykle pracowitego, owocnego i pełnego pasji życia. Życia, w którym zbudował podwaliny poznańskiej astronomii. Wspaniałej szkoły mechaniki nieba, komet i planetoid.

Zaraz po maturze, dwa lata przed wojną, podjął na Uniwersytecie Poznańskim studia matematyczne, by jednak już od roku 1938 być zatrudnionym w uniwersyteckim Obserwatorium Astronomicznym. Wojnę jako młody mężczyzna spędził w rejonie Królewca i Tylży na przymusowych robotach w niemieckich gospodarstwach rolnych. Po powrocie do Poznania w 1945 roku, namówiony przez profesora Witkowskiego, kontynuował studia astronomiczne, jednocześnie pracując w obserwatorium.

Zaczął od porządkowania i katalogowania księgozbioru, ale szybko przeszedł do wykonywania fotograficznych obserwacji pozycyjnych komet i planetoid, a wkrótce i sztucznych satelitów.

I właśnie te zainteresowania przetrwały w Poznaniu do dziś, czyniąc z placówek na Uniwersytecie Adama Mickiewicza i w Centrum Badań Kosmicznych PAN (Obserwatorium Astrogeodynamiczne w Borowcu) liczące się na świecie ośrodki badań małych ciał Układu Słonecznego, sztucznych satelitów Ziemi i tzw. śmieci kosmicznych.

Po obronie pracy magisterskiej w 1948 roku został zatrudniony na etacie starszego asystenta, związując się na zawsze z Obserwatorium Astronomicznym UAM, w budynku którego nawet zamieszkał. W 1958 roku obronił pracę doktorską pt. „Rozkład periheliów i biegunów orbit komet nieperiodycznych w przestrzeni”, a w 1964 roku zdobył stopień naukowy doktora habilitowanego na podstawie rozprawy „Zagadnienie ruchu Słońca względem statystycznej chmury komet”. W 1973 został mianowany profesorem zwyczajnym nauk fizycznych. Rolę i znaczenie Pana Profesora Hurnika dla powojennego rozwoju macierzystego ośrodka nie sposób przecenić. Unikatowe kadry z tych lat w Poznaniu i Borowcu możemy znaleźć m.in. w serialu „Astronomia niepodległa”.

» Kadr filmowy z prof. Hieronimem Hurnikiem z programu „Obserwatorium poznańskie” w ramach cyklu „Astronomia niepodległa”. Źródło: PTA/TVP.

W latach 80. i 90. ubiegłego wieku miałem wielką przyjemność uczestniczyć w obradach Rady Programowej Olsztyńskiego Planetarium. Przewodniczącym Rady był właśnie Hieronim Hurnik. Mimo że miał już wtedy poważne problemy ze słuchem ujmował wiedzę, kulturą i ogromną troską o rozwój olsztyńskiej placówki. Przy tym wszystkim wprost promieniował nową pasją do meteorów i meteoroidów. W Poznaniu zaowocowało to swoistym szaleństwem i lokalnym kultem Meteoroidu Morasko, w tym utworzeniem dedykowanego

jego upadkowi rezerwatu przyrody. W Olsztynie powstała jedna z piękniejszych w Polsce kolekcja meteoroidów.

Długo skrywana miłość Pana Profesora to Mars. Szczególnie się wzmogła po odkryciu pierwszych marsjańskich meteoroidów. Marzył o napisaniu szeroko dostępnej monografii Marsa i pracował nad nią niemal do końca swojego blisko stoletniego życia. Przebogato ilustrowane bajecznie kolorowymi zdjęciami z sond kosmicznych dzieło zawiera 13 starannie opracowanych rozdziałów. Po wstępie historycznym Autor skrupulatnie opisuje poszczególne misje marsjańskie, szczegóły topograficzne i atmosferę planety. Szczególne znaczenie i naukowy charakter ma napisany przez Bogusławę Hurnik (małżonkę Pana Profesora) rozdział o meteoroidach marsjańskich.

Pan Profesor niestety nie zdążył zobaczyć wydanej w 2018 roku przez Fundację Nicolaus Copernicus książki. Ostatnie egzemplarze specjalnie na Opozycję Marsa zachomikowaliśmy dla naszych Czytelników (dostępne są w internetowym sklepie Uranii).

Maciej Mikołajewski
www.urania.org.pl

<https://sklep.pta.edu.pl/ksiazki/230-planeta-mars.html>

Milion wyświetleń jednego z odcinków „Astronarium” na YouTube

Odcinek „Astronarium” o odległościach we Wszechświecie jako pierwszy z tej serii przekroczył na YouTube milion wyświetleń. Wcześniej wiele odcinków miało już milionową widownię, ale w formie telewizyjnej.

Milion wyświetleń wybiło 4 października 2020 r. pod odcinkiem nr 18 pt. „Odległości we Wszechświecie”. Obecnie jest to już 1,063 mln. Następne w kolejności są pod tym względem odcinek nr 44 pt. „Ogólna teoria względności” (716 tysięcy) i nr 79 pt. „Cywilizacje pozaziemskie” (671 tysięcy). Łączna liczba wyświetleń wszystkich materiałów zawartych na kanale „Astronarium” na YouTube to w tej chwili około 19 milionów.

Również liczba subskrypcji zbliża się do okrągłej wartości 100 000. Aktualnie kanał subskrybuje 99 200 osób.

Dodajmy, że powyższe liczby dotyczą YouTube. „Astronarium” jest przede wszystkim programem telewizyjnym i w tej formie większość jego odcinków miała już za sobą milionową widownię, wraz z premierami i powtórkami danego odcinka (tzw. skumulowany zasięg RCH w badaniach widowni telewizyjnej). „Astronarium” jest emitowane premierowo w ogólnopolskim paśmie TVP 3, a później powtórki można zobaczyć także w TVP Polonia czy na niektórych regionalnych kanałach Telewizji Polskiej. Przez pewien czas program był także emitowany w TVP 1. Producentami „Astronarium” są Polskie Towarzystwo Astronomiczne oraz Telewizja Polska. Zdjęcia realizuje TVP Bydgoszcz, a finansowanie produkcji zapewnia Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach grantu na działalność upowszechniającą naukę.

Krzysztof Czarł, www.urania.org.pl
Źródło: ASTRONARIUM

Obserwatorium Astronomiczne CWINT zaprasza na obserwacje Czerwonej Planety.

SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE, KONTAKT: pd@cwint.pl, tel. 601-97-70-54

CWINT - OTWIERAMY DLA CIEBIE SZEROKO DRZWI DO ŚWIATA WIEDZY I NAUKI

